WASHINGTON D.C.

Copy 1960

І гужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740 Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 2. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 5-го СІЧНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 5, 1960 No. 2. VOL. LXVII.

УРЯД ПОСИЛЮЄ ЗАХОДИ ДЛЯ ПОЛАГОДИ КОНФЛІКТУ В СТАЛЕВАРНІЙ ІНДУСТРІЇ

Вашингтон. — Згідно з повідомленнями з добре поінформованих кіл і сталеварні кампанії і спілки сталеварних робітників мали погодитися на запропонований віце-президентом Ніксоном і секретарем праці Мічеллом плян полагоди довготривалого конфлікту в сталеварній індустрії. Зміст і постанови цього пляну, що стосується нового контракту між сталеварними компаніями і робітниками, залишаються покищо в тасмниці, але вони мають бути опубліковані вже найближчими днями. Згідно із пляном Ніксона й Мічелла, порозуміння між обидвома сторонами передбачало б підписання нового котракту на протяг 32 місяців із набагато вищими платнями і винагородами, як їх пропонували досі сталеварні компанії. Орган сталеварної індустрії „Айрон Ейдж" („Залізний вік") ,що появляється в Ню Йорку, подав до відома, що новий плян передбачає підвишку заробітних платень на 41 цента за годину на протяг 30 місяців, значить на 11 центів більше, як пропонували досі сталеві компанії. В цій сумі 4 центи рекомпензати за збільшення коштів прожитку. Новий плян названий у згаданому журналі „недобровільним договором", рекомендованим зусильно урядовими чинниками. Водночас із цим журнал передбачає, що внаслідок нового контракту наступить поміркована підвишка цін сталі, одна тонна якої коштує тепер в пересічному 150 долярів. Не зважаючи на всі ці повідомлення, заінтересовані чинники, значить, індустрія і спілка сталеварних робітників твердять, що досі ще не досягнено ніякого порозуміння в справі контракту і перестерігають перед неоправданим оптимізмом. Все ж таки, незаперечним залишається факт, що обидві сторони студіюють тепер наполегливо запропонований їм Ніксоном і Мічеллом плян і що в цій справі ідуть безупинні переговори у Вашингтоні. Розмови в цій справі між секретарем праці Мічеллом і представниками компаній та спілки відбувалися на протязі неділі дня 3 січня ц. р. до пізньої ночі. Ніксон і Мічелл, як репрезентанти уряду, хотіли б добитися порозуміння в сталевій індустрії ще перед голосуванням робітників по поодиноких компаніях, речинець якого визначений на понеділок дня 11 січня ц. р.

СЕНАТОР КЕННЕДІ ОГОЛОСИВ СВОЮ КАНДИДАТУРУ НА ПРЕЗИДЕНТА

Сен. Джан Ф. Кеннеді

Вашингтон. — 2-го січня сенатор-демократ із Массачузетс Джан Ф. Кеннеді на пресовій конференції повідомив, що він буде кандидувати на президента в цьому році і твердив, що він є переконаний в тому, що його найменують на кандидата на президента на демократичній конвенції і що він переможе у виборах на початку листопада ц. р. 42 річний перший кандидат-католик від 1928 року, коли був переможений сенатор із Ню Йорку Алфред Е. Смит, заявив, що він старатиметься тільки про президентуру і не погодиться кандидувати на віце-президента під ніякими умовами. Досі вже офіційно оголосив свою кандидатуру на президента сенатор-демократ Гюберт Г. Гомфрі, який сказав, що при найменуванні кандидата на президента не повинна грати ролі та обставина, що Кеннеді є католиком, коли він вірить у конституцію і в першу поправку до неї. Численні прихильники сенатора Кеннеді гаряче оплескували його відповіді журналістам. На думку сен. Кеннеді Демократична партія мусить виграти вибори ц. р., подібно як це було в 1932 році. Уряд президента ЗДА — це „наймогутніший уряд в цілому вільному світі", — казав Кеннеді. Цей уряд мусітиме в найближчих чотирьох роках вирішувати найважливіші проблеми світу: як закінчити світові перегони в озброюванні, коли сила СССР починає загрожувати нашій волі; як втримати волю тих народів, які щойно здобули самостійність, як відбудувати американську науку й виховання; як не допустити до того, щоб фармерство ЗДА не заломилося під господарським оглядом, і щоб наші міста не занепадали; як осягнути дальший ріст економіки без одночасного росту інфляції та як освідомити всіх американців в тому, щоб вони розуміли ту свою моральну відповідальність, яку вони мають у відношенні до себе і цілого світу. Сам американський нарід мусить рішати про свою долю. Впродовж 4-х місяців Кеннеді їздив по цій країні і ствердив, що з тими виборчими гаслами можна виграти вибори, бо вони відповідають потребам виборців. Сен Кеннеді є в публічній службі 18 років, а від 14 років він є членом Конґресу. Під час світової війни він був офіцером фльоти і служив на Пацифіку. Він об'їхав майже цілий світ, а про Америку думає як про оборонця волі своєї і цілого світу. В демократичних колах не є вдоволені з рішучої відмови Кеннеді кандидувати на пост віце-президента. Деякі демократи бояться, що католицизм сенатора може відстрашити частину виборців голосувати на нього. Але ті самі демократичні кола свідомі того, що всі католики голосували б на Кеннеді, і тому добре було б його мати на пості віце-президента, бо тоді була б запевнена демократична перемога у президентських виборах цього року.

Демократи підготовляються до праці в Конґресі, який відкривається 6-го січня

Вашингтон, — Демократичний провід плянує працювати в Конґресі, що починає працю 6-го січня, в приспішеному темпі, щоб перед цьогорічними виборами можна було похвалитися успіхами та здобути президентуру для своєї партії. Конґрес мав би почати працю від законопроєкту про призначення одного більйона долярів на будову нових шкільних будинків. Велика демократична більшість може запевнити ухвалення законопроєктів по думці демократичної більшосити, але консервативні демократичні члени Конґресу з півдня дуже часто голосують разом із республіканцями. До найважливіших законопроєктів, які цей Конґрес має прийняти на своїй другій сесії, належать: охорона громадянських прав, поліпшення соціяльного забезпечення, фармерська програма і збільшення відсотків від федеральних бондів. Всі ті проєкти можуть бути предметом завзятої боротьби не тільки між представниками обох партій, але і між членами тієї самої партії, бо південні демократи, коли йде про охорону громадянських прав, дуже різняться від своїх колеґ із півночі.

Хрущов заповів „можливість одностороннього розброєння" Совєтського Союзу

Москва. — Під час парадного прийняття на Кремлі в ніч з 1959 на 1960 рік, Нікіта Хрущов у великій політичній промові заповів можливість, що коли західні держави не погодяться на його проєкт загального міжнародного розброєння, Совєтський Союз сам переведе роззброєння своїх суходільних військ, перетавившись на оборонну стратегію, оперту на атомову і ракетну зброю. Хрущов використав нагоду, щоб знову таврувати двох — на його думку — найбільших у світі противників міжнародного роззброєння — західньо-німецького канцлера Конрада Аденауера та нюйоркського губернатора Нелсона Рокефеллера. Хрущов промовляв у приявності півторитисячної маси гостей, в тому числі цілої большевицької верхівки і закордонного дипломатичного корпусу. Безпосередньо після заяви Хрущова піднявся з свого місця совєтський міністер оборони маршал Родіон Малиновський і заявив, що він буде щасливий перевести роззброєння совєтської армії, але запевняє „совєтський нарід", що Сов. Союз буде знаходитись далі в стані повної сторожкої оборони. За коментарями преси — заява Хрущова мала всі прикмети большевицької пропаганди.

Католицька Церква пригадує Ґомулці потребу демократизації режиму

Варшава. — Ще 25 листопада д-р Станіслав Стомма, один із кількох послів Варшавського сойму, які належать до урядового бльоку трьох партій, що фактично становлять комуністичний моноліт, та який виступив — за загальним переконанням — в імені не тільки єрархії Католицької Церкви, але насправді величезної більшости польського народу, перестеріг режим Ґомулки, що господарські трудноці в Польщі можна перебороти тільки введенням дійсно демократичної атмосфери в краю. Він назвав ілюзією погляд керівних кругів теперішнього режиму, що поворотом до „старих метод", себто до сталінізму, можна перебороти недоліки сільськогосподарської і промислової продукції та загальну апатію, яка є найбільшим ворогом економічного розвитку. Стомма признав, що Польща повинна залишитись в бльокові совєтських держав, але закликав до тісного культурного зв'язку з Заходом та проти „капітуляції" перед Москвою. Промову Стомми комунопольська преса промовчала, а надрукував її щойно католицький тижневик „Тиґоднік Повшехни" в Кракові, після чого вона помалу стала відома широким колам польського громадянства.

● **Французький сенат** затвердив закон 173 голосами проти 99 про уділювання державних субвенцій приватним католицьким школам. У нижчій палаті французького парляменту прийнято в минулому тижні цей закон 427 голосами проти 71. Французькі ліберали і соціялісти завзято поборювали цей закон, а міністер освіти пішов з цього приводу на димісію.

СССР НЕ ПЕРЕВОДИТИМЕ АТОМОВИХ ВИБУХІВ, ЯКЩО НЕ ВІДНОВИТЬ ЇХ ЗАХІД

Москва. — Нікіта Хрущов заявив, що Совєтський Союз зберігатиме давню позицію супроти атомових і водневих штучних вибухів, а саме, він не переводитиме їх до того часу, поки не відновить їх Захід. Водночас Хрущов висловив переконання, що існують „всі потрібні передумови", щоб „кожного дня" підписати договір про припинення на завжди дальших атомово-водневих досвідів. Свою заяву Хрущов зробив у писаному інтерв'ю для арґентинського часопису „Клярін", при чому видавець того часопису переслав Хрущову запити, а відповіді переслано через совєтську амбасаду в Буенос Айрес. Хрущов твердить, що коли б його проєкт на загальне і повне міжнародне роззброєння піддано на плебісцит у всьому світі, то „абсолютна більшість" людства висловилась би за ним. Хрущов підкреслив, що він уважає за найбільший осяг своєї подорожі до З'єдинених Держав узгіднення з президентом Айзенгавером, що проблема міжнародного роззброєння є найважливішою з усіх проблем світу. — Пресові коментатори прикладають поважне значення до заяви Хрущова щодо атомово-водневих вибухів тому, що вона прийшла в 24 години після заяви през. Айзенгавера про відмову З'єдинених Держав визначити будь-який дальший ультимативний термін, в якому ЗДА не переводитимуть ядрових вибухів. В заяві Айзенгавера казалось, що ЗДА згори повідомлять про кожний експеримент, що його захочуть перевести. Совєти були, очевидно, невдоволені заявою Айзенгавера, але стримались з гострим засудженням її. Московська „Правда" заявила, що це „пригноблива вістка", яка „не сприятиме успіхові Женевської атомової конференції" яка триває вже від 31-го жовтня 1958 року. Проте водночас „Правда" висловила думку, що „ще ніколи не було таких добрих виглядів, як тепер, на успіх Женевської конференції". Західні коментатори повторюють попередній здогад, що Совєти умисне протягають Женевську конференцію в справі припинення атомових вибухів, щоб Хрущов міг цю справу видвигнути на травневій конференції „на вершинах" у Парижі. У зв'язку з промовою Хрущова на новорічному прийнятті на Кремлі з заповіддю можливости одностороннього роззброєння Совєтів (у секторі наземних військ) та цією заявою для арґентинського часопису, західні коментатори припускають, що Хрущов плянує виступити на конференції „на вершинах" з якимсь новим „драматичним", а насправді пропаґандивним актом, як це зробив на Генеральній Асамблеї ОН з своїм проєктом про „генеральне і повне" роззброєння.

Камерун став новою муринською державою серед масових актів терору

Яюнде, Камерун. — У минулу п'ятницю, на сам Новий Рік, проголошено державну самостійність колишньої німецької колонії Камеруну, яка від кінця першої світової війни знаходилась у вірчому правлінні Франції і Англії, а від 1946 року — під правлінням Франції. 13 березня 1959 р. Об'єднані Нації признали — на внесення Франції — самостійність Камерунові від 1 січня 1960 року. На урочистий акт проголошення тієї державности з'їхались до столиці Камеруну, що є завбільшки стейту Каліфорнія і має коло 3,500.000 населення, представники різних держав світу. Між іншими, приїхав секретар Об'єднаних Націй Даґ Гаммершилд, амбасадор ЗДА при ОН, як репрезентант президента Айзенгавера, Генрі Кебот Ладж, ізраїльський міністер закордонних справ Гольда Маєр і багато інших закордонних гостей. Проте перший день цієї найновішої африканської держави був замрячений хвилею актів терору, що їх виконує поставлена поза законом так звана Унія камерунського народу, яка від 1955 року послугується терором у своїй діяльності. Вона невдоволена вислідами виборів у 1957 році і домагається розписання нових виборів. Від минулої середи протягом 3 днів було 39 осіб убитих в столиці Камеруну Яюнде та найбільшого його порту Дуале. Прем'єр Амаду Аґідйо видав заклик до терористів скласти зброю, обіцявши їм повну амнестію.

Кандидати на віце-президентів не є вдоволені з пляну Ніксона

Вашингтон. — В політичних колах стверджують, що республіканські кандидати на віце-президентів не радо почули про плян віце-президента Ричарда М. Ніксона, щоб вони брали участь у правиборах та тим способом виявили, чи вони тішаться симпатіями виборців. Тільки у двох стейтах, де відбуваються правибори, це значить в Ню Гемпширі і Ореґоні, можуть виборці вписувати на виборчі картки ще й кандидата на віце-президента, а в інших немає того звичаю. Пост віце-президента не є популярний і ніхто не старається про нього публічно, бо ці справи вирішує звичайно кандидат на президента в порозумінні з партійними провідниками. Досі виявили охоту бути віце-президентами три члени кабінету Айзенгавера: секретар праці — Джеймс П. Мічелл, секретар внутрішніх справ Фред А. Сітон і секретар здоров'я Артур С. Флеммінґ. Політичні обсерватори сумніваються, чи хтось із них схоче брати участь у правиборах.

Прихильники Джансонової кандидатури шукають допомоги в Трумана

Вашинґтон. — В політичних колах говорять про те, що прихильники сенатора Линдона Б. Джансона шукають допомоги в колишнього президента Ґаррі С. Трумана, щоб він на номінаційній конвенції підтримав кандидатуру Джансона проти інших демократичних кандидатів. Труман є проти Адлея Е. Стівенсона і сенатора Кеннеді, але він має підтримувати сенатора Стюарта Сайминґтона зі стейту Мізурі, який мав би бути компромісовим кандидатом. Спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбирн вже розмовляв в цій справі з Труманом, а близький до колишнього президента колишній державний секретар Дін Ачесон мав би також переговорювати з Труманом в цій справі, щоб Труман переконав північних демократичних провідників, що сенатор Джансон є найкращим і найпевнішим перемоги демократичним кандидатом. Прихильники Джансона гадають, що Труман — це єдина людина, яка могла б допомогти Джансонові здобути симпатії в ліберальних північних демократів.

В НЮ ЙОРКУ НЕ БУЛО СТРАЙКУ НА ПІДЗЕМКАХ І АВТОБУСАХ

Ню Йорк. — На самий Новий Рік мав початися загальний страйк на всіх підземних залізницях і автобусових лініях, який мав спаралізувати комунікацію в цьому 8-мільйоновому місті, але 42-мінути після півночі 1-го січня прийшло до порозуміння між міською управою і спілкою транспортових робітників, і до страйку не дійшло, який, згідно з попереднім оголошенням, мав початися в 5-ій годині ранку 1-го січня 1960 р. Робітники дістали впродовж двох років збільшення платні по 40 центів від години праці. Це збільшення коштуватиме міську управу 35 мільйонів долярів.

Світовий конґрес української науки мав би відбутися наприкінці 1961 року

Шикаґо, Ілл. — Тут відбулися з кінцем грудня річні конвенції американських і канадійських учених з участю коло 13 тисяч учених. З українських науковців участь в цих конференціях взяли проф. Р. Смаль-Стоцький, проф. Яр. Рудницький, проф. В. Лев, проф. К. Біда й ін. Осередок праці НТШ в Шикаґо влаштував дня 29 грудня м. р. зустріч наших учених з українським громадянством. Головну доповідь про „Завдання й цілі світового конґресу української вільної науки" виголосив проф. Яр. Рудницький з Вінніпеґу. В висліді нарад і дискусії визнано потребу скликання такого Конґресу з кінцем 1961 року з участю українських учених з ЗДА, Канади, Півд. Америки, Зах. Европи й Австралії. Підготовою конґресу мав би зайнятися окремий діловий комітет. Є в пляні відновити також „Український Академічний Комітет", що існував у Празі перед 2-ою світовою війною, як найвище українське репрезентативне й координаційне наукове тіло поза межами України.

НТШ ВІДЗНАЧИЛО 100-РІЧЧЯ АКАДЕМІКА СТЕПАНА СМАЛЬ-СТОЦЬКОГО КОНФЕРЕНЦІЄЮ В НЮ ЙОРКУ

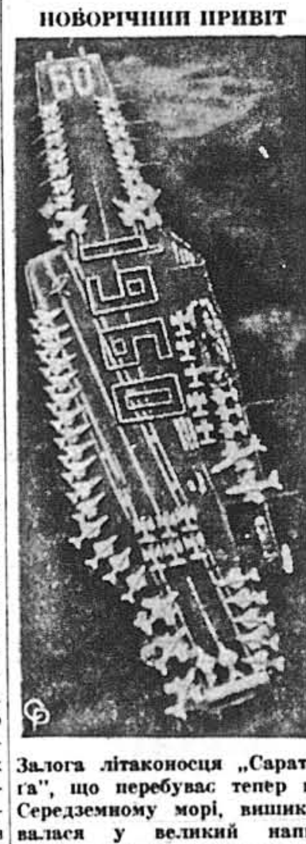
Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА 2-го січня ц. р. відзначило 100річчя народин свого почесного члена, академіка професора д-ра Степана Смаль-Стоцького науковою конференцією в залі НТШ при 13 вул. в Ню Йорку. Конференцію відкрив науковий секретар НТШ в ЗДА д-р Василь Стецюк, який вказав на те, що під московською комуністичною окупацією на Україні не то що не відзначають заслуг визначного нашого мовознавця — проф. Степана Смаль-Стоцького, але ще його лають, називаючи його граматичні та мовознавчі праці зперед 50 років „націоналістичними". Д-р Лука Луців доповідав на тему — „Академик др Ст. Смаль-Стоцький як вчений і громадянин" та згадав про його мовознавчі праці, головним чином його граматики української мови та боротьбу за фонетичний правопис на українських землях під австрійською займанщиною; про його студії над творчістю Т. Шевченка та української Буковини. Його „Інтерпретації" тепер дуже актуальні, бо вони науковою методою збивають ті неправди про Т. Шевченка, які про нього ширять комуністичні поневолювачі України. Проф. д-р Кость Кисілевський говорив про окремі питання мовознавчих праць проф. Степана Смаль-Стоцького та підкреслював його заслуги для українського шкільництва, яке дістало було в 1893 році першу граматику живої української мови від д-ра Ст. Смаль-Стоцького, що пізніше мала кілька видань, між іншим і в Канаді вже в 20-их роках ц. віку. Д-р Семен Демидчук говорив про особисту зустріч із визначним політиком д-ром Ст. Смаль-Стоцьким.

● **Департамент рільництва** повідомляє, що в 1959 році випродуковано в ЗДА 488 більйонів цигарок, на 4 відсотки більше як в 1958 році. Курці заплатили за куриво в 1959 році — 6.8 більйона долярів, на 7 відсотків більше як в 1958 році. З того 40 відсотків пішло на стейтові і федеральні податки.

Зах.-німецький уряд уважає антисемітські виступи пляновою змовою

Бонн. — У зв'язку з цілою низкою нових антисемітських виступів із вимальовуванням на дверях католицьких і протестантських святинь свастик та образливих для жидів гасел, пошкоджуванням майна (напр. авт) жидівських мешканців, посиланням їм листів із погрозами і тп., західньо-німецький уряд проголосив окрему офіційну заяву. Він стверджує, що німецький уряд і цілий нарід зустрів з „найбільшим обуренням вістки про профанування жидівських місць молитви та опоганювання публічних і приватних будинків емблемами і гаслами націонал-соціялізму. Існують познаки — кажеться в тому комунікаті — що ті дії в різних частинах країни є частиною свідомого пляну, щоб опоганити Федеративну Республіку в очах світової опінії. Німецькі поліційні власті переводять наполегливі розшуки, щоб виявити тих, що за сценою тягнуть за шнурок, що вводить в рух ті дії. Німецька поліція зробить все можливе, щоб притягнути винуватих до відповідальности і перешкодити повторенню подібних актів." Німецька преса висловлює переконання, що здебільша ці виступи є актами дітваків-недоліток, що їх нездорову фантазію розбурхав надмірний галас з приводу спрофанування синагоги в Кельні на саме Різдво. - Про антисемітські виступи повідомляють з Англії, Франції та навіть з Австралії. Також в Ню Йорку на синаґозі при 5-ій Евню хтось вималював гітлерівську свастику.

НОВОРІЧНИЙ ПРИВІТ

Залога літаконосця „Саратоґа", що перебуває тепер на Середземному морі, вишикувалася у великий напис „1960". Рямкою для цього напису були відповідно уставлені на кораблі і навколо корабля літаки.

В Ляосі криза уряду, владу перейняла армія

Вієнціян, Ляос. — Король південно-азійської країни Саванґ Ватгана, який двічі не приймав зголошеної на його руки димісії прем'єра Фуї Сананіконе, прийняв її в останньому дні минулого року і в прощальному листі до названого прем'єра натаврував його режим за проявлювання слабість і нездатність опанувати „вибухову ситуацію". Ляос, як відомо, став був літом минулого року предметом комуністичної аґресії, яка припинилась і перетворилась в спорадичні партизанські дії після того, як Об'єднані Нації вислали туди свою місію і встановили там своїх обсерваторів. Криза наступила внаслідок хитань прем'єра Сананіконе, який — під натиском комунофілів — завернув з строго прозахіднього курсу в сторону „невтральности". Проти такого нового курсу виступив „Комітет оборони національних інтересів", що користується підтримкою високих старшин. Король прихилився до настроїв армії і передав владу в державі в її руки — до часу покликання нового уряду.

В АМЕРИЦІ

● **30. грудня минулого року** 18 латинських держав ратифікували договір про організацію Міжамериканського банку розвитку, і тим самим існування цього банку є запевнене, бо вже є ратифіковано більше як 85 відсотків уділів цього банку, основний капітал якого має винести один більйон долярів. Досі вже є ратифіковано 87.87 відсотка капіталу, а решту мають дати Уруґвай, Венесуеля і Куба, які підготовляють ратифікацію.

● **Два лікарі** Стенфордського університету в Каліфорнійському стейті перещепили живе серце з одного собаки іншому, який живе з тим серцем довше як тиждень. Давніша подібна операція була вдалася, але собака з новим чужим серцем жила тільки 7.5 годин. Та 8-го дня лікарі знайшли інфекцію у свого пацієнта і спричинили його смерть.

● **В Буенос Айресі,** Арґентина, відбувся поєдинок на шаблі між секретарем армії, генералом Родольфо Ларчером і конґресменом Авґустином Родріґезом Араєю. Поєдинок тривав дві мінути і закінчився поданням рук противників після того, як генерал поранив конґресмена в руку. Конґресмен критикував військовий провід армії. З кол у Ватикані негайно повідомили, що обох учасників поєдинку атоматично екскомунікували з Римо-Католицької Церкви.

У СВІТІ

● **Тодор Жівков,** голова болгарських комуністів, запропонував, щоб усі балканські держави перевели у себе тотальне роззброєння. Це суто-пропаґандивна пропозиція, бо всім відомо, що ані Юґославія, ані тим паче Греція і Туреччина не розз броять себе в часі, коли Совєти озброєні до зубів.

● **Енюрин Бівен,** заступник голови англійської Партії Праці й кандидат тієї партії на міністра закордонних справ, якщо вона виграла б вибори, — перейшов важку операцію шлунка і знаходиться на критичній листі хворих. Бівен має 62 роки.

● **На передмісті Парижу** з великим успіхом переведено експеримент — дитячого базару, на якому продавцями перших товарів і покупцями були виключно діти. Введено там уперше здевальвовану французьку валюту — нового франка, що має вартість 100 попередніх франків. Дорослі мали заборонений вступ на той майдан із крамницями й прилавками. У тій імпрезі взяло участь понад 1,000 дітей, які зберігали зразковий лад.

● **Південно-в'єтнамський військовий суд** засудив на смерть трьох комуністів, які 8. липня мин. року напали на американську військову кватиру й убили американського майора та сержанта. Трьох інших учасників нападу засуджено на 10—20 років в'язниці, а ще 12 комуністів, учасників того „рейду", очікують розправи.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Статистика добросердечности

Чарлз А. Енгер, голова компанії Джан Прайс Джовнс, що займається збіркою фондів на різноманітні цілі для різних організацій і товариств, опублікував у пресі статистику, з якої виходить, що в минулому 1959-му році американці склали 7,300,000,000 — сім більйонів і триста мільйонів! — долярів на всілякі харитативні, виховно - культурні та інші добродійні цілі. Статистика, базована на дбайливій студії пожертв, що їх складають інституції, корпорації та приватні особи. Беручи за підставу офіціяльне повідомлення, що З'єдинені Держави мають тепер 179 мільйонів населення, на кожного американця, включно з дітьми, припадає пересічно по 40.83 доляра пожертв на добрі цілі. У порівнянні з попереднім, 1958-им роком, жертвенність американців на добрі цілі збільшилась у 1959-му році на 200 мільйонів долярів. Треба ще згадати, що з усіх пожертв тільки 20 відсотків припадає на корпорації і підприємства, а 80 відсотків, себто 5 більйонів і 800 мільйонів долярів, склали приватні особи. Приблизно половину з усіх цих пожертв призначено на церковно-релігійні цілі, а другу половину — на всілякі харитативні та виховно-культурні цілі. Із статистики виходить, що будь-яка неточність у ній може бути радше в тому, що в ній загальну жертвенність не перебільшено, а — применшено.

Очевидно, що ця статистика добросердечности включає й нас, громадян українського роду. А коли б ми до неї додали ще й ті незліченні пакунки, висилані нашим рідним поза Америкою, то в загальному, можливо, ми й не відстаємо від американців, хоч залишаємось далеко позаду, коли брати на увагу нашу жертвенність на українські народні цілі. У цьому відношенні на кожного з нас не припаде навіть стільки центів, скільки долярів припадає на кожного американця, хоч тут мало б бути навпаки,якщо зважити на нагальність та велич українських цілей.

Оправдано пишаючись участю в загальноамериканській жертвенності, ми все ж таки повинні винести новорічну резолюцію із рішенням докласти всіх зусиль, щоб ця наша жертвенність не була меншою також на українські цілі.

Новий експеримент

З устійненням дати й місця найближчої конференції „на вершинах" — 16-го травня 1960 р. у Парижі — закінчилися довгі медитації на тему „треба-чи-не-треба" взагалі такої конференції. На превеликий жаль, програли всі ті, які твердили, що її не треба, дармащо мали вони за собою той найважливіший аргумент, яким є — досвід минулого.

Бо ж східньозахідня конференція голів урядів — це не новина. Від 3-го до 11-го лютого 1945 р. тривали в Ялті наради з участю Ф. Д. Рузвелта, В. Черчилла і Й. Сталіна. Вони скінчилися поділом світу на сфери впливів без запитання про думку і без допущення до нарад народів, що їх долю вирішувано там самочинно. Наступна така конференція, на якій радили з Сталіном, замість померлого Рузвелта, през. Г. Труман, а в другій частині нарад, замість Черчилла, новий англ. прем'єр Еттлі, відбулася в Потсдамі 17 липня до 2 серп. 1945. Вона скінчилася поділом Німеччини й Берліну. Страхітливі наслідки обох цих конференцій по нинішній день тяжать над світом. Відновлено цей досвід 18-23 липня 1955 в Женеві з участю през. Айзенгавера, англ. прем'єра Антоні Ідена і французького прем'єра Едгара Фора й совєтського прем'єра Ніколая Булганіна. Приявними були тоді і Хрущов та нинішній англ. прем'єр Мекміллен. Прийнято там принцип об'єднання Німеччини на базі вільних виборів і передано справу конференції міністрів закордонних справ, яка відбулася в днях 27-го жовтня — 16 листопада того ж року — з повною невдачею. Большевики зламали прийняте на Женевській вершинній конференції зобов'язання, і після пропагандивного використання облудного гасла „Женевський дух" — повернулись до давньої тактики холодної війни.

Хрущов, відкликавши 26-го вересня м. р. на нараді в Кемпі Дейвіда свій ультимат у справі Берліну, промостив шлях для нової конференції „на вершинах", на якій наполягала головно Англія. Таким чином у Парижі в травні ц. р. буде поновлений експеримент із „зговорюванням" вільного Заходу з большевицьким Сходом. Навіть англійські оптимісти передбачають, що нічого на тій зустрічі з Хрущовим не осягнеться, і тому перевели засаду, що таких зустрічей має бути ціла низка — що дуже Хрущову сподобалось. Отож світ має бути свідком цілої серії жалюгідних видовищ, перше з яких відбудеться 16-го травня в Парижі. Хоч історія не мусить повторюватись, але досвід минулого не дає ніякої підстави для надії, що цей новий вершинний експеримент закінчиться чимсь іншим, як тільки ще одним потвердженням неможливости розв'язувати міжнародні проблеми у переговорах з Совєтами.

Москва не прощає . . .

Під час перебування Хрущова в Ню Йорку, влаштував для нього спеціяльне прийняття колишній американський амбасадор в Москві, колишній губернатор Нюйоркського стейту, видатний демократичний діяч Аверелл Гарриман. Запросивши кількадесятьох підприємців й індустріялістів, Гарриман у своєму нюйоркському домі частував Хрущова совєтською водкою й ікрою, від яких той відмовився, випивши тільки скляночку американської горілки. Після прийняття відбувся обмін думками, у висліді якого Гарриман заявив Хрущову, що всі заходи республіканського уряду довести до відпруження у взаємних між ЗДА і Совєтським Союзом будуть визнані демократами, якщо вони прийдуть до влади. Після прийняття Хрущов і Гарриман сфотографувалися разом, дружні й усміхнені.

На диво, це прийняття у Гарримана не знайшло майже ніякого відгомону в совєтській пресі. Десятки совєтських журналістів, що супроводжали Хрущова в його подорожі по ЗДА, збули цей факт короткою згадкою. Проте, „відплачуючись" тільки, мабуть, за виявлену до Хрущова гостинність, московські „Ізвєстія" з 18-го грудня м. р. заатакували Гарримана, як беззастережного прихильника холодної війни та „куклуксклянівських метод" гноблення колоніяльних народів і оборонця американських монополій.

Причини, чому так холодно прийняла Москва влаштоване Гарриманом для Хрущова прийняття і чому з такою люттю атакує його вона тепер, треба шукати в характеристиці Хрущова, даній Гарриманом після його повороту з Москви влітку минулого року. Запитаний журналістами про те, що він думає про Хрущова, Гарриман назвав совєтського прем'єра „людиною більш небезпечною за Сталіна."

Цих дошкульних слів правди, не відкликаних Гарриманом, не зважаючи на окремі запити в цьому напрямку під час відвідин Хрущова у ЗДА, Москва не може Гарриманові забути і простити. І в цьому, як кажуть, увесь сук — причина московського гніву і хрущовської немилости.

І. Целин

ПІД ЗНАКОМ РІКИ ЯЛУ

Ріка Ялу — це кордонна річка між Китаєм і Північною Кореєю. Під час Корейської війни (1950-51 р.р.) ця назва стала голосною після того, як командувач військ ОН ген. МекАртур зажадав від Президента Америки дозволу бомбардувати бази постачання комуністичних військ і за кордонами Кореї, тобто за рікою Ялу, в комуністичному Китаї, союзникові СССР. Але він такого дозволу не одержав. Внаслідок того війна затяглась, а як припинилась, то прийшов ганебний поділ Кореї по географічній паралелі. Пізніше, знаємо, по паралелі був поділений і В'єтнам. І взагалі, де зривалася якась воєнна хуртовина чи революція проти „реалітетів" совєтської влади, їх старанно зацитькувано, замовчувано, не перешкоджувано гасити, як от у 1953 році постання робітників у Східній Німеччині, у 1956 — революцію в Угорщині та заворушення в Польщі.

— А до чого тут ріка Ялу? — спитає читач. А тому, що саме вона стала символом боязни великих держав порушувати статус кво, щоб не знялася, не дай Боже, знову воєнна завірюха! Відомо ж бо, що коли б ген. МекАртур мав повновласті, то Корея не була б поділена. Щождо символу, то маємо найсвіжіший доказ: формалістична резолюція ОН щодо захоплення Тибету китайськими комуністами, дармащо жорстокості при цьому новому чині китайських комуністів мають незаперечні ознаки такого вже збуденнілого в наш найосвіченіший вік поняття — геноциду. Цікавий штрих до цього: на протест Далай-Лами проти порушення суверенітету Тибету озвалася... миша під мітлою — Чіянг Кайшек: „Тибет є невід'ємною частиною Китайської держави"! Отож бачимо: єдино-неділимство і тут! Чи не воно робить даремними заходи Далай-Лями?! Так ото й після війни з Німеччиною ніхто з демократичних партнерів не вимагав від „найдемократичнішого" уряду СССР вийти хоча б з визнаних ними (але „подарованих" Гітлером) балтійських держав, а якраз навпаки: віддано ще кілька держав під „опіку" того ж союзника! Також уже після війни допущено до загарбання Китаю комуністами (ще й досі з невияснених причин), хоч, звичайно, „акули капіталізму" болюче відчувають утрату такого величезного ринку. „Корову вовки взяли, але ми хвоста не дали!" — так можна сказати за ті кордони „по паралелях" чи про замирення в Китаї. В Европі тим останнім хвостом є ще Берлін, доля якого дуже непевна. Ясно, що ті лиховісні кордони — тимчасові, колись вони будуть зревідовані. Але хто їх зревідує?

Тепер ще питання: чому західні політики, а в першу чергу Америка, не хочуть перейти до отієї саме офензивної політики, що її сама ситуація в цьому багатонаціональному монстрі („общій катялок") — СССР — підказує? Та ж ті всі народи, що вже охоплені „союзними" чи „автономними" республіками, не кажучи за сателітні держави, є природніми союзниками у боротьбі з цією потворною колоніяльною імперією! Така далекозора політика, визнавши всі ті криваві плебісцити, що відбулись вже понад сорок років тому, зразу зламає хребта забріханій московській пропаганді і створить фронти внутрішні, які допоможуть хутко перейти до порядку денного після кошмару московської совєтчини. Не такий страшний чорт, як його малюють Керенські і Хрущови! Криваві були ті „плебісцити", ті визвольні війни, але в тих республіках відбулись і демократичні вибори, і ніде, крім теренів з московським населенням, партія Леніна не одержала поважної кількости голосів. Отже, тій чисто московській партії не лишалось іншого способу для захоплення влади і в Україні, як тільки воєнна інтервенція. Ця війна була кривава. Молода Українська Держава — Українська Народна Республіка — не маючи бази постачання зброї і навіть ліків, (згадати хоча б те, що румунська влада не пропустила через свою територію закуплених закордоном українським урядом ліків!), після кількох років неймовірно тяжкої боротьби, не мала вже спромоги боротись. Сусіди ж раділи, зазіхаючи на клапті української території, і похижацьки використовували захоплені землі. А тепер для багатьох з них історія стала в дослівному розумінні вчителькою життя! Наприклад, чехів виліковує від їх „спадщинного" москвофільства, поляків робить мудрими по шкоді (щоправда, „вилікуванців" тут менший відсоток), і взагалі — „брати-слов'яни" мають спромогу придивитись до „русскіх асвабадітєлей".

Отож, тими „близькими", що є безпосередньо в лабетах „старшого брата", можна вже не журитись — вони підпали чудовій курації. Журба наша за далеких. Ніцше устами свого Заратустри казав, щоб не близького любити, а далекого. Я б тут ось такий коментар дав — чому? Бо на далекого інакше тяжко вплинути, щоб він тебе зрозумів. А це ж саме і є наші, ніби тепер близькі, а які ж справді ще далекі — у зрозумінні багатьох питань нашого кола заінтересовань! — співмешканці американського суходолу. Звичайно, вони не винні, що їх так навчано, що, наприклад, Росія — від Риги до Владивостока заселена „русскіми", що між ними, як от в Америці по резерватах індійці, живуть ще де-не-де: естонції, малоруси, білоруси, туркмени, грузини, та інші. Тож нікого не дивує тут, що в підручниках про „Рашія" понаписувано (а вірніше сказати — посписувано з російських підручників) такі ніби звичайні речі, що, скажімо, Україна — це південь Росії (як от Тексас та інші стейти — південь З'єдинених Держав Америки), отже: і там мозаїка рас, мов, віровизнань... Дальший біг думок: значить, коли б вища влада (федеральна) перестала там діяти, то що було б? — Анархія!.. Тож на такому ґрунті легко може дати врожай „єдинонеділимська" пропаганда, і вислів Керенського: „лучше плохой діктатор, чем рєзать живоє тєло Росії" (це про Сталіна, ще за його життя), не видається ані безглуздим, ані совєтофільським. Деякі з правих („білих") еміґрантських політиків дуже закидають совєтам, що ті, мовляв, витягли на денне світло всякі національні республіки (замовчуючи той факт, що по боротьбі з тими республіками вони тільки толерують їх!), отож тоді саме Керенський і заступився за Сталіна, прощаючи йому всі його гріхи за одну єдину його „чесноту", яка єднає всякого кольору московських патріотів, — що не можна Сталінові закинути „расчлєнєнія Росії"!

Ще годиться зазначити, і то з притиском, цікавий факт: на еміґрації не було і нема екзильного уряду „русскаво народа", хоч міг би це „законно" започаткувати — і Керенський, і якийсь уповноважений „Всеросійского Учредітєльнаго Собранія", яке большевики розігнали, і котрийсь представник „бєлаго двіжєнія", що було визнане та підтримуване колись всесильною Антантою. Цього не сталося. Чому? Бо екзильний уряд це — вістун боротьби, війни, а війни саме і бояться „всеросійські" патріоти, бо... тоді неминуче прийде до „расчлєнєнія Росії"! — Отже — їхній „патріотизм" є міцніший за їхній „антикомунізм"!

Отут саме і підґрунтя комплексу чи символу ріки Ялу. Навіть проголошення Тижня Поневолених Націй не змінює психологічної настанови, не так загалу, як самих політиків.

Проте, слід ствердити, що й такі ніби дрібниці, що в щоденному житті і в пресі часто оминають офіційну назву „СССР", уживаючи просто „Рашія", показує, що уявлення пересічного американця про той державний твір мало чим різниться від попереднього, з-перед 40 і кілька років. Тож слід припускати, що той комплекс „ріки Ялу" ще довго горуватиме над шляхетними гаслами свободи — для всіх без винятку народів. А тоді не дивно, що всякий безпардонний нездара може „геніяльно" провадити політику Совєтського Союзу, хоч про той Совєтський Союз другий після Леніна творець його раз висловився щиро і далекозоро: „Ми давно труп, но нас нєкому похоронїть" (нема кому поховати). Це сказав Л. Троцький тоді, як большевики змушені були проголосити НЕП.

Не останню ролю в тому, що „нема кому поховати", відіграє й та зворушлива одностайність „русскіх", що за кордоном, і тих, що „на родіні". Маємо свіжий приклад. Про згадану резолюцію Конґресу та проклямацію Президента про Тиждень Поневолених Націй... як же мулько було подавати радіовисильні „Свобода", що належить до Американського Комітету Визволення (кому мулькіше було — американським керманичам чи „русскім" виконавцям, гадаю, що згодом довідаємось). Уже самий цей факт показує, що це є таки справді дошкульна зброя! Та вже той час минає, коли московська випробувана „доктрина": „ловкость рук — і нікоторого мошенства" (спритність рук і жадного шахрайства) перестане бути успішною навіть і в далеких закутках земної кулі, бо діяла вона лише через незнання партнера. Партнер себе вже занадто проявив і насвітлив.

50 РОКІВ ТОМУ

ПАРИЗЬКА УКРАЇНСЬКА КОЛОНІЯ ПРОТЕСТУВАЛА ПРОТИ СВЯТКУВАННЯ 200-ЛІТТЯ ПОЛТАВСЬКОЇ БИТВИ В 1709 Р.

26 і 27 червня 1909 року на полі битви під Полтавою, з нагоди 200-ліття перемоги москалів над об'єднаною армією гетьмана Івана Мазепи і шведського короля Карла XII, відбулося величаве святкування, з участю царя Миколи II. Ініціятором цього святкування був міністр Столипін. Він хотів це свято провести як всеросійську патріотичну маніфестацію. Московський уряд дав виразно відчути представникам різних установ у Полтаві, що це свято — всеросійське, а не місцеве, і що господарем цього свята є лише цар. Царська „охранка" не допустила народ на це святкування і робила утруднення, які лише могла, щоб на парадну площу не дісталися незапрошені люди.

Святкування почалися панахидою на братській могилі. На Полтавському полі є дві могили: в одній поховані шведи, а в другій москалі й українські вояки гет. І. Мазепи. Братська могила являла собою досить великий горб з кам'яним хрестом нагорі. Недалеко могили є церква і музей, де зібрано предмети, знайдені на побоєвищі.

Влітї 1909 року Українська Громада в Парижі, яка нараховувала 50 членів, проявила енергійну діяльність, освідомлювала своїх зрусифікованих землляків, влаштовувала вистави, доповіді, концерти, мала власний мішаний хор, добру бібліотеку і читальню, до якої надходили майже всі українські газети та журнали з цілого світу. Одержували також російські газети ліберального напрямку, як „Кіевская Мысль", „Русское Слово" й „Одеские Новости". З польських був „Пшеґльонд Кійовскі", з білоруських „Ніва", дуже мізерна литовська „Літва" та ін.

Читаючи ті газети, українська громада довідалася про широко заплановане святкування річниці Полтавської битви, і у свідоміших її членів виникла думка зорганізувати прилюдний протест. Ініціятиву в цій справі взяла на себе Народна Українська Партія, що була під ідейним впливом адвоката Миколи Міхновського з Харкова.

У Франції протестаційну акцію провів інженер Сергій Макаренко, права рука М. Міхновського. Він був еміґрантом і заробляв на життя кресленням.

17-го червня 1909 року засновано Протестаційний Комітет, до якого ввійшли два представники Народної Української Партії: Александрович і Кукельський. Це були конспіративні прізвища Сергія Макаренка і Євгена Бачинського. Українська Партія Соціял-Революціонерів і Селянська Спілка делеґували двох представників: Бориса Дніпренка і Івана Муретова (Борис Єрмилів і Сергій Бачинський).

Сергій Макаренко вмер, невідомо при яких обставинах, правдоподібно в 1924 році. Борис Дніпренко загинув у першій світовій війні, а Івана Муретова, який відіграв поважну ролю у визвольній боротьбі, большевики забили на Волині в 1940 році.

Від Української Соціял-Демократичної партії до Протестаційного Комітету ніхто не хотів увійти.

У той час в Українській Громаді були два соціял-демократи: В. Винниченко і Микола Богун-Чудинів. Час від часу до Громади приходили: Лола, М. Троцький і Левко Юркевич.

У Громаді відбувалися гострі суперечки на політичні теми. Були в цій націоналісти, яких називали „мазепинцями", і були соціялісти.

Соціялісти захищали погляд, що гетьман Іван Мазепа і його повстання проти царя Петра І було для селянських і бідних кляс українського народу невигідне й небажане. Вони вважали, що державна політика гетьмана Мазепи була занадто „панська" і що він закріпляв соціяльне поневолення народу, протегуючи шляхту та козацьку старшинську верхівку. Соціялісти були тоді, безперечно, під впливом монографії М. Костомарова „Мазепа", де доводилося, що сепаратистична політика Мазепи ішла всупереч бажанням народних мас.

Отож, до згоди не прийшло, і прийнято дві резолюції. Рішено справу протесту передати на розгляд всієї Громади.

21-го червня 1909 р. Протестаційний Комітет видрукував на шапірографі запрошення на загальні збори, які відбулися 23го червня в помешканні Громади, на вулиці Туен ч. 14. Збори були досить численні, і багато було суперечок. С. Макаренко виголосив доповідь, в якій подав чимало фактичного матеріялу, зібраного з творів, які він знайшов у бібліотеках Парижу.

Доповідь була цікава, а її матеріяли для більшости слухачів невідомі. Дехто навіть жахався самого імени Мазепи, бо його Православна Церква прокляла. До тих страхопудів належали між іншими дівчата з Волині, доньки священиків, які приїхали на студії до Парижу. Були й такі, які взагалі не знали, що це таке гетьман.

Загальні збори ухвалили не вмішувати Українську Громаду в акцію протесту, а сам протест провести в імені гуртка українців.

Протестаційний Комітет мав зібратися на другий день в помешканні Макаренка.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Я ДОДОМУ ПИШУ . . .

Я додому пишу нечасто,
Хоч забралась
в таку далечінь,
Заважає мені то щастя,
То розваги, то просто лінь.
Мамо моя, не сумуй . . .

Щиру правду тобі скажу —
До неправди
душа не лежить —
Я ніколи в житті не тужу,
Бо не маю від чого тужить,
Мамо моя, повір . . .

Що не день —
то радість нова.
Що не будень —
то майже свято.
Що не слово —
то щирі слова.
Бо у мене друзів багато.
Мамо моя, не тужи . . .

Не спітнуся
на жадній з доріг,
Не зазнаю в житті образи . . .
Як вернуся на рідний поріг —
Чи впізнаєш мене відразу?
Мамо моя, не плач . . .

ЛІНА КОСТЕНКО

ВАЖЛИВІШІ ПОДІЇ З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В 1959 РОЦІ

(2)

БЕРЕЗЕНЬ

17 — Зголошення у Палаті Репрезентантів конґресменом Елвіном Бентлі з Миш., спільної резолюції про пам'ятник Т. Шевченкові у Вашинґтоні.

19-20 — Конференція канадійського уряду і Президії КУК в українських справах; зголошення меморіялу.

21 — Юнайтед Пресс Інф. з Відня принесла вістку про заворушення в Карпатській Україні у зв'язку з 20-річчям проголошення її державности.

27-28 — Делеґатський з'їзд Союзу б. укр. вояків в Канаді, Торонто. Голова — І. Липовецький.

28 — 1-ий Крайовий З'їзд українських студентів в Австралії, Мелбурн.

29 — Вистава світлин з 1917-1921 р. р. заходами УКК в ЛМКлюбі, в Ню Йорку.

— Роберт Майнер, губернатор стейту Ню Джерзі, призначив адв. Василя Гураля заступником ген. прокуратора стейту Ню Джерзі.

КВІТЕНЬ

2 — Єпископ Микола Чарнецький, кол. Апост. Візитатор півн.-зах. земель у Польщі, совєтський в'язень, помер у Львові на 75-му році життя.

5 — Здобуття у Дітройті филаделфійською спортовою дружиною „Тризуб" чаші східніх стейтів ЗДА.

— Наукова конференція НТШ в залі Колумб. університету (Ню Йорк) для вшанування 250-річчя визвольного зриву Івана Мазепи.

— Початок концертового турне по ЗДА Міри Скали-Старицького виступом у Филаделфії.

4-18 — Вистава в центральній публічній Бібліотеці в Джерзі Сиҭі українського народного мистецтва.

11 — Конференція молодих науковців НТШ у Ню Йорку.

11-12 — 3-ій З'їзд українського Пластового сеньйорату в Ню Йорку. Голова — Антін Хухра.

12 — Започаткування концертом в Ню Йорку турне по ЗДА Юрія Богачевського.

— 3-ті Загальні Збори НТШ в Сарселі під Парижем. Голова — проф. д-р В. Кубійович.

— Посвячення площі під будову монастиря СС Василіянок в Асторії, Н. Й.

12 — Сесія Гол. Ради Укр. Центр. Репрезентації в Арґентині, Буенос Айрес, під головуванням проф. Е. Онацького.

15 — Іван Багряний, голова УНРади, на авдієнції у прем'єра Канади Дж. Діфенбейкера в Оттаві.

17 — Нарада УККА в справі Українського Народного Фонду.

18 — Призначення Папою канцлера митр. консисторії у Филаделфії, о. Платона Корниляка, екзархом для українців -католиків у Німеччині.

19 — Пленарні наради Демократичного Українського Координаційного Центру в Америці (ДУКЦА) в Ню Йорку.

— Загальні збори уділовців Українського Народного Дому в Ню Йорку. Голова — проф. Михайло Лисогір.

21 - 25 — Д-р Степан Витвицький, президент УНР в екзилі, у державному департаменті і в Конґресі у Вашинґтоні.

21 — О. д-р Мирон Горникевич, генеральний вікарій для українців - католиків в Австрії, помер у Сольбад в Тиролі, Австрія, на 73-му році життя.

25 — Проф. Олексій Соколовський, член Акад. Наук, ґрунтознавець, помер у Харкові на 75-му році життя.

— Відзначення 70-річчя генерала Олександра Загродського в Гол. Управі ОбВУА у Филаделфії.

— Масова участь американських українців в Парадах Льояльности.

— Загальні Збори Українського Лікарського Товариства Відділ Ню Йорк. Голова — д-р Ю. Кушнір.

26 — Висвітлювання в Ню Йорку документального фільму про турне Капелі Бандуристів в Европі.

29 — Конґресмен ЛІонард Фарбстейн зголосив в Палаті Репрезентантів спільну резолюцію 355 з рекомендацією нав'язати дипломатичні взаємини з УССР і БССР.

— Спільна резолюція конґресмена Волтера Джада з Мінн., 334, в справі щорічного „Українського Дня" в ЗДА. Така ж резолюція в Сенаті Джекоба Джевітса.

— Подорож Миколи Лівицького, голови Вик. Органу УНРади, до Лондону, Парижу і Бонну.

ТРАВЕНЬ

7 — Нарада представників всіх українських партій і груп у Мюнхені в справі русифікаційної політики Москви. Ініціятивна Комісія — голова проф. Ю. Бойко.

8 — Ліга Визволення України (Канада) ввійшла до КУК.

— О. Андрій Трух, ЧСВВ, кол. старшина УГС, письменник і проповідник, помер у Ґримзбі, Канада, на 65-му році життя.

9 - 10 — Конференція п. н. „Проблеми української зовнішньої політики" в Ню Йорку, уладжена Секретаріятом ЗП УГВР і „Прологом".

— Пластунське свято під гаслом „Мазепинська ідея" на оселі в Глен Спей, Н. Й. 300 учасників з Нюйоркської округи.

14 — У виборах до Манітобського парляменту в Канаді ввійшло 6 послів українців.

16 — Рада Директорів УККА в Ню Йорку: справа будови пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні.

— Ювілейна студентська конференція в Балтиморі, Мер.

— 2-ий Конґрес Українського Християнського Руху у Ноттінґгемі, Англія.

16 - 17 — З'їзд Рогатинців у Ню Йорку.

17 — Засновуючі Збори Дискусійного Політичного Клюбу „Круглого Стола" в Ню Йорку. Голова — Ів. Кедрин.

23 — Участь українців в Конференції національних груп Ню Йорку.

28 — Призначення професора Юрія Кістяковського дорадником президента Айзенгавера в наукових справах.

29 - 31 — Спортовий З'їзд Ліги Української Католицької Молоді, Ню Бронсвик, Н. Дж.

30 — З'їзд і бенкет членів Українського Лікарського Товариства в Америці. Голова — д-р Богдан Макарушка.

— З'їзд делеґатів Української Гетьманської Організації в Дітройті.

— З'їзд Українського Національно - державного Союзу (УНДС) в Ню Йорку. Голова — д-р Євген Приходько.

30 - 3 — З'їзд Т-ва б. вояків УПА ім. Чупринки в Ню Йорку. Голова — Е. Несторчук.

31 — „Український День" на Оселі ім. Ольжича в Ліґайтоні, Па., з участю 2,000 осіб.

ЧЕРВЕНЬ

3 — Зізнання Ів. Багряного на Конґресовій Комісії в справі неамериканських дій про злочини большевиків в Україні — окреме офіційне видання.

4 — Ів. Багряний у шефа відділу сов. справ державного департаменту Ричарда Сервіса у Вашинґтоні.

5 - 6 — Участь канадійських українців о. д-ра В. Кушніра і посла М. Мандзюка у парляментарній конференції НАТО в Лондоні.

6 — Вечір в Українському Військово - Історичному Інституті при НТШ в Ню Йорку на честь генерала Всеволода Петрова.

8 — Участь Дм. Галичина і І. Дужанського на прийнятті в честь республіканських членів Конґресу у Вашинґтоні.

11 — Проф. Михайло Ветухів, президент Української Вільної Академії Наук, учений, політик і гром. діяч, помер у Ню Йорку, на 57-му році життя.

20 — Загальні Збори Об'єднання Американсько - Українських ветеринарних лікарів в Шикаго. Почесний голова

(Закінчення на стор. 3-ій)

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMMITTE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В 1959 РОЦІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

— д-р Ів. Розгін; голова — І. Білоскурський.

20 - 21 — Конвенція Українсько - Американських ветеранів на Союзівці. Голова — Юрій Волинець.

22 — Зголошення сенаторами Дж. Джевітсом і Полем Догласом спільної резолюції г. 111 в справі проголошування щороку 4-го липня Тижня Поневолених Націй.

24 - 27 — Світовий Конґрес українського жіноцтва в Ню Йорку, скликаний СФУЖО. Голова — Олена Залізняк.

26 - 28 — Собор Українського Євангельського Об'єднання Півн. Америки в Ірвінгтоні, Н. Дж. Президент — Петро Ковальчук з Лівінгстону, Н. Дж.

27 — Вечір на честь гостя з Парижу, проф. Ол. Шульгина в Клюбі „Круглого Стола" в Ню Йорку.

2 - 28 — 12-та Конвенція Союзу Українок Америки в Ню Йорку. Голова — Олена Лотоцька.

28 — Масова маніфестація на площі Ричвуд у Віпані, Н. Дж. з нагоди 300-річчя битви під Конотопом.

— Літні табори на Союзівці, СУМА, у пластових оселях в стейтах Ню Йорку, Іллиной і ін.

ЛИПЕНЬ

3 - — Конґрес Союзу Українських Студентських Т-в в Америці (СУСТА) у Филаделфії під проводом Степана Хемича.

3 - 5 — Ювілейна конференція організації МУН в Торонто з участю міністрів М. Стара і І. Яремка.

4 — Надзвичайний Собор Української Греко - Православної Церкви в Едмонтоні. Висвячення на єпископа Західньої Канади архимандр. Андрея (Григ. Метюк).

4 - 5 — Ювілейна 10-та зустріч українців Америки і Канади в Торонто.

— 1-ий З'їзд закарпатських українців Канади і ЗДА під гол. д-ра С. Росохи.

6 — Прийняття в Сенаті резолюції про Тиждень Поневолених Націй.

7 — Урочисте висвячення в Филаделфії єпископа Кир Платона Корниляка, апост. екзарха для українців - католиків в Німеччині з участю українських владик із ЗДА і Канади та сімох римо - католицьких єпископів.

9 — 6-ий Конґрес українців Канади у Вінніпеґу з участю 550 делеґатів. Виступ прем'єра Діфенбейкера. Проголошено ініціятиву в справі скликання Світового Конґресу Українців. Голова КУК — о. д-р В. Кушнір.

12 — 12-та Конференція Союзу Українського Студентства Канади у Вінніпеґу.

16 — 12-та Конвенція Української Православної Ліги в Шикаґо.

17 — Проголошення президентом Айзенгавером Тижня Поневолених Націй, між ними й України. Заклик в тій справі УККА і УНСоюзу. Маніфестація під будинком ОН.

25 - 26 — Крайовий З'їзд Братств кол. вояків І Д УНА в Торонто. Голова — М. Малецький.

28 — Гринь Тершаковець, кол. довгорічний посол до австрійського і польського соймів, видатний селянський діяч, совєтський в'язень, помер у Львові на 83-му році життя.

29 — Закінчення 10-го світового скавтського джемборі на Філіппінах з участю українців з Австралії і Канади.

СЕРПЕНЬ

1 — З нагоди 45-річчя УСС — З'їзд кол. УСС-ів з Канади і ЗДА в Ст. Кетринс, Канада.

3 - 4 — Наради в Ню Йорку Американського і Канадійського Наукових Тов. ім. Шевченка.

12 — Наради Конґресу американців середньо- і східньо - европейського походження (екзек. голова — Дм. Галичин) у справі приїзду Хрущова.

1 — Вістка про поновне засудження в Києві митрополита Сліпого на 7 років.

21 — Михайло Ситник, поет, помер у Шикаґо на 39-му році життя.

27 — Карло Аріо, колишній старшина УГА, видатний німецький журналіст — приятель українців, помер у Бонні на 63-му році життя.

— Поновний приїзд О. Бойдуника до ЗДА з серією доповідей.

29 - 30 — Зустріч колишніх українських вояків із ЗДА і Канади з нагоди 40-річчя здобуття Києва в Гемілтоні, Канада.

ВЕРЕСЕНЬ

5 — 26-та Конвенція Ліги Української Молоді Північ. Америки в Рочестері, Н. И. Голова — В. Воднар.

5 — Конвенція Т-ва Українських професіоналістів у Рачестері, Н. И. Голова — Юрій Волинець. Признання за „Українця Року" — Дм. Галичина.

5 - 6 — 6-ий З'їзд Української Гетьманської Організації Америки в Дітройті, Миш. Голова Гол. Управи — інж. П. Запорожець.

7 — Конференція вчителів шкіл українознавства при парафіях УПЦ в ЗДА, Бавнд Брук, Н. Дж. Створення Культурно - Освітньої Ради.

5 - 7 — 6-ий Крайовий З'їзд Братства І УД УНА на Союзівці. Голова — інж. Ів. Скіра.

6 — Здвиги СУМА в Елленвілі, Н. И, і Дітройті, Миш. з участю 6,000 осіб.

12 — Цілосторінкове оголошення в „Свободі" — „Мир і Дружба" — проти Хрущова.

13 — Відкриття в Ню Йорку українського спортового майдану УСКлюбу.

14 — Роман Ставничий, кол. старшина УГА, адвокат і гром. діяч, помер у Боффало, Н. И.

15 — Лист Президії КУК до Хрущова в справі переслідувань в Україні, — копії Айзегаверові, Діфенбейкерові і іншим.

16 — Англомовне число „Свободи" (178) проти Хрущова.

— Мирні демонстрації українців в Ню Йорку і в Шикаґо у зв'язку з приїздом Хрущова.

19 - 20 — Мазепинський здвиг молоді на грищі Рендалс Філд в Ню Йорку. Похід 5-ою Евню і демонстрація в Карнеґі Голл проти Хрущова.

21 — Софія Стадникова, одна з піонерок українського театру, драм. артистка, померла у Львові на 72-му році життя.

26 — 4-та Конференція СУСТА на Союзівці.

— Демонстрації проти Хрущова у Филаделфії, Кливленді, Бостоні, Бриджпорті і ін.

ЖОВТЕНЬ

3 — 13-ті Загальні Збори Об'єднання Українських Лісовиків (ОБУЛІД). Голова — інж. І Вінтоняк.

4 — Урочисте святкування 250-річчя виступу гетьмана Мазепи у місті Мазеппа, Мін.

7 8 — Перший Собор Филаделфійської архиєпархії під проводом архиєпископа Константина у Филаделфії.

9 — „Український День" на 6-му Крайовому Евхаристичному Конґресі в Кордобі, Арґентина.

10 - 11 — 5-та Конференція Союзу Українських Студентів Канади в Торонто.

— 10-ий Крайовий З'їзд Спілки Української Молоді в Канді в Торонто.

11 — Маніфестаційна Академія „Поклін Мазепі" в Гантер Каледжі, Ню Йорк, концерт і вистава сценічних картин Гр. Лужницького.

12 — Поява 2-ої частини урядової публікації „Злочини Хрущова" із зізнаннями перед Конґресової Комісією 6-ох українців.

— Собор українського католицького Єпископату в Римі, 5-денна конференція, 30-річчя єпископства арх. Ів. Бучка, авдієнція у Папи.

— Д-р Володимир Залозецький, професор університету у Граці, видатний знавець мистецтва, помер у Граці, Австрія, на 63-му році життя.

14 — Ілько Борщак, видатний історик - дослідник, помер у Парижі на 64-му році життя.

16 — Пастирське Послання 12-ох українських греко - католицьких Владик з Риму.

— Степан Бандера, лідер українських націоналістів, голова ОУН(р), бойовик - революціонер і політичний діяч, згинув з ворожої руки у Мюнхені. 20-го: похорон із маніфестацією національної єдности українців.

17 — Створення Союзу Українських Хорів Америки (СУХА) в Ню Йорку. Голова — інж. А. Осадца.

21 — Річні Збори Українського Інституту Америки, Ню Йорк. Голова — В. Джус.

23 — 2-ий після війни Лемківський З'їзд в Йонкерсі, Н. И. Голова — д-р Ю. Налисник.

24 — 10-річчя ЛМКлюбу в Ню Йорку.

— Шерех - Шевельов, професор Колумбійського університету, новий президент УВАН в Ню Йорку.

24 - 25 — 10-річчя НТШ у Канаді, конференція в Торонто.

25 — Відзначення 50-річчя Т-ва Українських Американських Горожан у Филаделфії, Па., з участю 1,000 осіб.

— Посвячення площі під будову нової Колеґії св. Василія у Стемфорді.

28 — Конкурсове жюрі у Вінніпеґу вибрало проєкт артиста - скульптора Андрія Дарагана на пам'ятник Шевченка перед Манітобським парляментом у Вінніпеґу.

— Створення в Арґентині Вікаріяту Гр. Кат. Церкви з осідком в Буенос Айресі, — новий Владика о. Йосиф Галамбарда, ЧСВВ.

ЛИСТОПАД

1 — Урочисті Академії по всіх скупченнях українців в широкому світі з нагоди 41-річчя Листопадового Зриву.

2 — Участь Українського виставкового К-ту СУА у Міжнародній виставці в Ню Йорку.

7 — Публічне відзначення в Ню Йорку 75-річчя д-ра Ст. Витвицького, президента УНР в екзилі.

8 — Урочиста Конференція УВАН в Українському Інституті (Ню Йорк) в пошану проф. М. Ветухова з участю американських професорів.

17 - 20 — Участь президента КУК о. д-ра В. Кушніра і посла дра І. Кучерепи в конференції парляментаристів НАТО у Вашинґтоні.

20 — Нарада о. д-ра Кушніра, президента КУК, з Дм. Галичином і ін. керівними діячами УККА в Ню Йорку. М. ін. — справа Світового Конґресу Українців.

21 — Конференція ЗП УГВР і „Прологу" в Ню Йорку на тему „Становище в Україні й еміґрація".

22 — Надзвичайна сесія Гол. Ради Центральної репрезентації в Арґентині, — рішення скликати Конґрес Українців Арґентини на весну 1960 року.

23 — Ольга Петлюрова, вдова по Головному Отамані Симоні Петлюрі, померла в Парижі на 74-му році життя.

28 — Загальні Збори Карпатського Союзу в ЗДА (Ню Йорк). Голова — д-р В. Шандор.

29 — Вшанування в Парижі 70-річчя професора Ол. Шульгина.

— Лист голови Вик. Органу УНРади Миколи Лівицького до Американського К-ту про зірвання зв'язків між УНРадою і Комітетом.

ГРУДЕНЬ

3 — Радіовістка зі Львова про започаткування большевиками нового масового переселювання галичан до південних областей України і до Казахстану.

— Ген. штабу ген. Олександер Греків, кол. військовий міністер УНР і начальний вожд УГА, кол. совєтський в'язень, помер на 84-му році життя у Відні.

5 — Збори Кураторії Фонду Української Культури при ЗУАДК в Ню Йорку. Голова — ред. А. Драган.

— Наради Ради Директорів УККА. Позитивна постава до Світового Конґресу Українців.

12 — Загальні Збори Спілки Українських Журналістів у Мюнхені. Голова — Володимир Стахів.

— Загальні Збори Т-ва Українських Інженерів Америки. Голова — Р. Рогожа.

— „Українська Щадниця" у Филаделфії, банк з обортовим 2-міль. капіталом, перейшла до власного дому.

— Відзначення НТШ в Ню Йорку 125-річчя з дня народин Юрія Федьковича.

13 — Урочиста Академія в Ню Йорку з нагоди 15-річчя смерти Митрополита Андрея Шептицького.

19 — Зустріч керівників УККА з громадянством у Ню Йорку.

25 - 26 — IV Крайовий З'їзд Пласту в Канаді, Торонто. Голова — Ом. Тарнавський.

26 — Літературний вечір і зустріч 20-ох письменників з громадянством у Ню Йорку.

Протягом року відбулися збірні й індивідуальні мистецькі вистави в українських домівках Ню Йорку, Филаделфії і ін. містах та в американських ґалеріях, зокрема арт.-маляра М. Морсаа, С. Кіндзерявого, З. Онишкевича, Миколи Бутовича. Велика кількість збірних та сольових концертів музик і співаків. Про літературну творчість і видавничу діяльність — окремий огляд.

● 30-го грудня в Оґесті, Мейн, в сні в 64-році життя помер губернатор-демократ Клінтон А. Клосон, а його місце зайняв, згідно зі стейтовою конституцією голова Сенату сенатор - республіканець Джан Г. Рід. В стейті Мейн немає поста заст. губернатора.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

50 РОКІВ ТОМУ

(Закінчення зі стор. 2)

щоб остаточно обговорити і ухвалити проєкт протестаційної акції.

Прийнята відозва нікого не задовольнила, але все ж таки її рішено видрукувати в 1,000 примірниках українською і російською мовами.

В українській мові виглядала вона так:

ГРОМАДЯНЕ!

Позад тому 200 літ Самодержавна Россия побідила Українського Гетьмана Мазепу і Шведського короля. З того часу лежить на українськім народі тяжка рука российського царізма. Русіфікаторською політикою спустошується душа народу. Рекрутчиною, засланням, непомірними роботами, тяжкими поборами до становища товарини доводять його.

І може бути не святкувала б самодержавна Россия 200-ліття Полтавськаго бою. Але не так давно міцніше залунала українська мова, почала відроджуватися його культура, зміцніла боротьба за людські права. Став він почувати себе як національна цілість.

Не в інтересах Царату відродженє українського народа, і хапається він скористати зручним випадком для діскрідітовання його серед темних українських масс. Полтавськими святкуваннями демонструють силу „єдиної неподільної Россиї".

Лаштуючи похорони українському народу, кидаючи визов йому, русский Царат не загаїться в такий спосіб вчинити і з другими народами Россиї. У кожного з них є власні Полтави.

Ми віримо — ніякими силами ані погрозами не знищити самодержавній Россиї відродження народів. Визов буде принятий. З'єдиненими силами народи Россиї зборять свого спільного ворога.

10-го липня (2 червня) 1709-1909.

Париж.

Паризькі Українці."

Відозву поширено у Франції, Бельгії, Австрії, Німеччині, вислано до Росії і на Україну. У Львові одержали її газети: „Діло", „Народне Слово", „Хліб і Воля", „Будучність", „Громадський Голос", „Руслан" і „Нива". До „Свободи" в ЗДА вислано 15 примірників. Вислано також до „Канадійського Фармера" у Вінніпеґу, „Науки" в Ужгоді та до різних бібліотек.

З того часу більше ніяких маніфестацій та окремих публікацій на тему звеличення гетьмана Івана Мазепи в Парижі не було.

Л. Б.

● Антисемітські вибрики в Західній Німеччині продовжуються. На пам'ятнику поляглим в Брунсвіку в Долішній Саксонії вимальовано свастику й виписано „Смерть жидам". В м. Оффенбах в Гессе знищено авто жидівського мешканця, а в м. Рейдт в Надренії одинокий тамошній 85-річний мешканець-жид дістав листа з погрозами. Антисемітизм в Західній Німеччині не має ніякого ґрунту, бо на тамошніх 54 мільйони мешканців є всього 30,000 жидів.

● 25 і 26 січня в Ню Йорку відбудеться нарада 125 спеціялістів від вірусів, між якими буде 7 власників нагороди Нобеля. Головною ціллю цих нарад буде скоротити час, потрібний до викриття недуг, спричинений вірусами.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" І ЇЇ ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 11.

В. Кессар, Вінніпеґ	$ 10.00	Г. Павлик, Петерсон	2.00
І. Бішко, Бруклин	10.00	С. Іващук, Мічвіл	2.00
К. Царук, Парсіпані	8.00	І. Шумко, Флінт	2.00
М. Сенько, Невінгтон	8.00	І. Богач, Гренд Рапідс	2.00
Б. Лотоцький, де Веліґост,		П. Поврозник, Шикаґо	2.00
Флашінг	6.00	І. Собенко, Ню Йорк	2.00
І. Ісаїв, Едмонтон	6.00	Ю. Кузена, Брентфорд	2.00
М. Кравчук, Асторія	5.00	П. Пугач, Боффало	2.00
В. Григоренко, Н. Бранcвік	5.00	П. Володка, „	2.00
Н. Прегар, Міннеаполіс	5.00	М. Вербінський, Клівленд	2.00
Н. Дусенко, Шикаґо	5.00	І. Лесняк, Ню Йорк	2.00
М. Дудич, Шикаґо	5.00	Е. Міхалевіч, Клівленд	2.00
І. Хомів, Асторія	5.00	І. Бобенський, Бервік	2.00
В. Дувало, Торонто	5.00	К. Гунька, Рачестер	2.00
Д-р І. Макаревич, Ню Йорк	5.00	О. Олексюк, Торонто	2.00
Ю. Васлій, Ґеррісбурґ	5.00	В. Пеленський, Кліфтон	1.00
С. Вяховський, Честер	3.00	І. Заполюх, Пінконінґ	1.00
М. Безкоровайний, Елизабет	3.00	М. Проков, Ню Йорк	1.00
К. Горішний, Бруклин	3.00	В. Козак, Филаделфія	1.00
С. Антонюк, Акрон	3.00	Ю. Полозак, Ґованда	1.00
М. Провода, Вудсайд	3.00	П. Сукмановський,	
Ю. Свищук, Ст. Луїс	3.00	Найґра Фолс	1.00
І. Гассан, Істон	3.00	М. Сидорук, Фултон	1.00
О. Катеринюк, Луїсвіл	3.00	Н. Цуп, Селсбурґ	1.00
І. Цегелик, Филаделфія	3.00	В. Миська, Шикаґо	1.00
О. Цєплий, Толідо	3.00	Р. Дермановський, Шикаґо	1.00
Д. Кефор, Покіпсі	3.00	І. Ковальчук, Вілінґ	1.00
Н. Берків, Маямі	3.00	І. Самуляк, Боффало	1.00
І. Винник, Ню Йорк	3.00	Г. Василів, Шикаґо	1.00
В. Зазуля, Лапір	2.25	М. Малґівський, Гадсон	1.00
В. Дворчик, Гемстед	2.00	І. Пахолюк, Сан Франсіско	1.00
П. Юркевич, Толідо	2.00	В. Петрук, Парма	1.00
В. Федик, Джерзі Сіті	2.00	В. Старожитник,	
Е. Вішко, Сиракюз	2.00	Ню Бранcвік	1.00
Ю. Марущак, Филаделфія	2.00	С. Сич, Филаделфія	1.00
В. Кручовий, Ню Йорк	2.00	А. Басович, Тейлор	1.00
Р. Мельник, Ґленбрук	2.00	Н. Білинський, Коговс	1.00
Г. Тимус, Етна	2.00	Т. Михалевич, Ст. Пол	1.00
І. Кус, Шикаґо	2.00	І. Бонців, Монтреал	1.00
О. Дубчак, Голийок	2.00	В. Горний, Маратон	1.00
І. Лев, Гілсайд	2.00	Ф. Петрик, Левіттавн	1.00
Т. Чофай, Олд Фордж	2.00	М. Чорній, Гемтремк	1.00
І. Шищула, Нордсайд	2.00	Д. Небор, Ню Гейвен	1.00
В. Юрків, Ґарфілд	2.00	М. Чорнодольський, Н. И.	1.00
І. Кругляк, Рачестер	2.00	М. Шмайда, Ню Бритейн	1.00
О. Кривий, Дітройт	2.00	І. Мельник, Гейзлетон	1.00
Т. Харітон, Дурґамвіл	2.00	С. Гарасимів, Ветерсфілд	1.00
І. Осцюк, Істон	2.00	І. Пригода, Вунсакет	1.00
О. Буцяк, Менчестер	2.00	Р. Чагарин, Вунсакет	1.00
С. Столярчук, Л. Анджелес	2.00	К. Каліста, Колдейл	1.00
Н. Мархинюк, Филаделфія	2.00	А. Генсьоровський,	
П. Гасвський, Кемден	2.00	Міннеаполіс	1.00
Л. Коцюба, Честер	2.00	В. Пепок, Сеймор	1.00
Н. Галичин, Бронксвіл	2.00	М. Данилюк, Дорчестер	1.00
Т. Тренич, Филаделфія	2.00	Т. Баран, Дітройт	1.00
С. Гаврилюк, Менвіл	2.00	М. Кулинич, Геброн	1.00
Д. Бобеляк, Нюарк	2.00	В. Чорнодольський, Бронкс	1.00
Н. Пікицький, Ст. Кетерінс	2.00	І. Синявський, Ню Йорк	1.00
Л. Шишка, Монтреал	2.00	Д. Садівничий, Клівленд	1.00
Н. Осередчук, Левіттавн	2.00	Е. Була, Боффало	1.00
П. Гадач, Филаделфія	2.00	А. Богдан, Нюарк	1.00
П. Дяченко, Ґері	2.00	М. Горішний, Джерзі Сіті	1.00
І. Ґелета, Мт. Рейнір	2.00	В. Бурак, Гартфорд	1.00
С. Нечипорук, Бруклин	2.00	П. Пилипів, Лудлов	1.00
Н. Москаль, Спрінґ Валей	2.00	В. Білик, Джерзі Сіті	1.00
П. Бойчук, Стретфорд	2.00	А. Залевська, Вапінґер Ф.	1.00
Г. Дацишин, Літл Фолс	2.00	Д. Вовк, Ірі	1.00
Д. Досяк, Бруклин	2.00	Ф. Костенко, Филаделфія	1.00
Я. Зубаль, Дітройт	2.00		
Р. Карбівник, Филаделфія	2.00	Разом	$ 302.25
В. Галайко, Вотервліт	2.00	Раніше проголошено	$ 2,760.80
Д. Решетар, Упсіланті	2.00		
С. Данилевич, Річмонд Гіл	2.00		
Ф. Пронончук, Ев Клер	2.00	Разом	$ 3,063.05

БАТЬКИ! ЗВ'ЯЖІТЬ ЗАМОЛОДУ ВАШИХ ДІТЕЙ З НАЙСТАРШОЮ, НАЙБІЛЬШОЮ Й НАЙБАГАТШОЮ УКРАЇНСЬКОЮ НАЦІОНАЛЬНОЮ УСТАНОВОЮ ПОЗА МЕЖАМИ БАТЬКІВЩИНИ, ЯКОЮ Є УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ, ЩОБ ЗАПЕВНИТИ ЇЙ КРАЩУ БУДУЧНІСТЬ, А НАШІЙ ГРОМАДІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ НОВОГО СВІДОМОГО ЧЛЕНА!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ансамбль Бандуристок-Сумівок з Дітройту в Шикаґо

На овиді культурно - музичного життя появилася нова мистецька одиниця. Ансамбль Бандуристок з Дітройту, який виступив на Листопадовій Академії в Шикаго, улаштованій Лігою Американського Походження 1-го листопада 1959 року.

Численна публіка в переповненій Авдиторії дослівно не хотіла пустити зі сцени перемучений двома імпрезами Ансамбль та її мистецького керівника і диригента — Петра Потапенка, так що Ансамбль мусів повторювати деякі свої точки. Цей Ансамбль — 30 сумівок, членів Осередку СУМА ім. Пилипа Орлика з Дітройту, що під проводом досвідченого бандуриста Петра Потапенка полюбили старий український інструмент бандуру і вивчили його за короткий час так, що старі капеляни - бандуристи не потребують журитися, що культ бандури в ЗДА пропаде. Більша частина — це хористки, що разом із бандурою творять прегарну мистецьку одиницю. Зіспіваність до нюансів цілого ансамблю вкупі з опануванням інструменту-бандури, та ніжними, шовковими голосами і знаменитими солістками із належною інтерпретацією пісень побутового, історичного жанру і повстанських та стилевими національними строями, творять образ, який остає в тямі тих, що мали нагоду його слухати і бачити.

Ансамблеві бракує грошей на власні бандури. І тому Громадянство Шикаґа зібрало на Листопадових Святкуваннях зложило на закуп власних інструментів поверх 1,000 долярів добровільними датками і більшими, а навіть 100 доляровою пожертвою (п. І. Дужанський). В. Н.

Загальні Збори Філії Карпатського Союзу

15-го листопада 1959 року Філія Карпатського Союзу в Ню Йорку скликала загальні збори членів для вибору нової управи та обговорення поточних справ. Збори відбулися в приміщенні Українського Інституту при 79-ій вул. і 5-ій Евню в Ню Йорку, їх відкрив уступаючий голова п. Юрій Костюк і допоручив зборам вибрати президію для ведення засідання. Пропозицію вибрати полковника Єфремова за предсідника, інженера Черешню як його заступника та п-і Марусю Грицюк за секретаря прийнято одноголосно.

Предсідник президії просив уступаючу Управу скласти звіти. Звіти прочитали культ.-освітній референт п. Імре Кардашинець, секретар п. Юрій Грицюк та скарбник п. І. Пуйо. Полк. Єфремов висловив задоволення з діяльности філії, побажав успіху в новій каденції та запропонував від себе, щоб Контрольна Комісія визнала абсолюторію уступаючій Управі. Після короткої наради члени Контрольної Комісії, пп. Михайло Копинець та Іван Гаврило визнали абсолюторію. Одноголосно прийнято список кандидатів в такому складі: голова — полк. Єфремов, заступник голови — Михайло Копинець; секретарка — п-і Марія Грицюк; культ.-освіт. референт Імре Кардашинець; скарбник — Михайло Бонь; організаційний референт — Іван Пуйо. Члени Контрольної Комісії: Юрій Костюк, Юрій Грицюк та Юрій Паш.

Вибрана Управа відразу приступила до плянування діяльности на найближчі місяці. Крім членів Філії, на зборах були присутні представники Центральної Управи п. Юліян Ревай д-р Юліян Химинець та д-р Петро Ігнат. Імре Кардашинець

Група УВАН в Дітройті відзначила пам'ять сл. п. проф. М. Ветухова

Місцева Група УВАН відбула 6-го листопада 1959 в приміщенні Укр. - Амер. Осередку Жалобні Сходини, щоб вшанувати пам'ять основника і першого президента УВАН в Америці, проф. М. Ветухова.

Д-р Є. Перейма, який проводив сходинами, подав присутнім важніші біографічні дані з життя незабутнього відомого українського науковця, що осягнув непересічний науковий стаж не лише в українській, а також у світовій науці. Промовець підчеркнув його многогранну працю для добра української справи. Завчасна смерть принесла велику і незаступиму втрату для нашої науки і цілого народу.

Проф. Михайло Левицький у довшій доповіді представив зібраним наукову діяльність Покійного. Доповідач поділив цю діяльність на три періоди: український, московський і американський. Він подав всі етапи наукової кар'єри Покійного на полі генетики, його визначні праці і осяги. На еміграції продовжував свою працю і гідно заступав українську науку на міжнародних наукових з'їздах.

На закінчення вечора присутні, які особисто знали проф. Ветухова, подали свої цікаві спогади. Присутні зазнайомилися зі згадками про його працю, Покійного в амер. наукових журналах. В спогадах було подано, що Покійний був завжди на пості там, де цього вимагала національна потреба і не боявся жадної небезпеки, коли треба було боронити українську справу.

В дискусії взяли участь: Є. Перейма, В. Приходько, А. Шашло, П. Шаєнко, П. Біланюк, М. Миколаєнко.

На пропозицію д-ра Є. Перейми рішено започаткувати і піддержати акцію для увіковічнення Покійного через видання друком його наукових праць. Я. З.

Листопадове Свято в Бостоні, Масс.

Українська Громада Бостону стараннями Відділу УККА, церковних громад і місцевих організацій СУМА та Пласту спом'янула 41-Річчя Листопадового Чину панахидами по церквах 1-го листопада, а 15 листопада окремим святом.

Свято влаштовано в церковній залі при вул. Тайлер, яка була заповнена.

Після відспівання учнями школи українознавства американського гимну, свято відкрив член екзекутиви Відділу УККА, Кисіль Михайло, який вказав на геройські змагання учасників збройних сил та велику посвяту і дорогий хист будівничих відродженої нації. Зокрема звернув увагу на незавидну ролю інвалідів наших визвольних змагань, про яких не смімо забувати.

Доповідь про Листопадовий Чин відчитав п. Кецмур Іван. Доповідь зробила корисне враження на слухачів. Продовження Листопада — це продовження УВО — ОУН, це вони УПА, що геройськими боями на батьківщині та сміливими рейдами на Захід, доказали широкому світові, що український нарід так довго буде боротися, поки не стане вільним.

В мистецькій частині виступив мішаний хор при українсько - католицькій церкві св. Юра під проводом Вінтонова Михайла відспівав в'язанку стрілецьких пісень і пісню — „За рідний край".

Гурток мандоліністів під проводом інженера Теодора Яцури і Шегрина Якова своїм першим публічним виступом запрезентував себе відограванням „Як з Бережан до кадри", „І шумить і гуде". Гурток є в стадії організування, і записатися до нього ще можна.

Пан Ранюк Григорій відчитав уривок поеми „Чорна долина" — Веретенченка, який відноситься до часів кошового Сірка і його боїв з турками. Добра дикція прелегента викликала зацікавлення в слухачів.

Учениця Хром'як Оля віддеклямувала з чуттям вірш „Перше Листопада" — Р. Купчинського.

Перед закриттям свята п. Кисіль Мих. пригадав про Листопадовий Дар для українських інвалідів — який проводиться на отримані збір кові списки.

Свято закінчено відспіванням українського національного гимну. М. К.

Вечір Молоді в Гемтремку, Миш.

Кожного року в День Подяки стараннями Управи Відділу УККА на Дітройт — Схід Гемтремк відбуваються імпрези, до участи в яких запрошується виконавців з-поміж молодечих організацій.

Цьогорічний „Вечір Молоді" відбувся 26-го листопада в День Подяки і був одним з найуспішніших вечорів з широкою мистецькою програмою та численною участю старшого громадянства. Вечір це й був присвячений десятиліттю масової української еміграції до цієї країни, а весь дохід з імпрези призначений на допомогу українським дітям в Европі. З'нагоди вечора за стараннями Відділу появилася друком об'ємиста програмка, з детальною програмою, до появи якої в великій мірі причинилися пані Степанія Годів і Теодозія Стельмах.

Вечір відкрив голова Відділу, В. Тустанівський, згадуючи про День Подяки, та спинився коротко на українській іміграції до ЗДА, не забуваючи згадати і про українських залишенців в Европі та їхніх дітей, що заслуговують на нашу допомогу. Дальшим нереведенням програми заняв п. д-р С. Горак, член екзекутиви Відділу.

Мистецьку частину програми започаткувала оркестра Юного СУМА при Осередку ім. Київ під керівництвом п-ні Лідії Сой, виконавши „Верховину" і „Українську думку", що присутні прийняли з вдоволенням. Дальше слідувала декламація Андріянни Легети та балетні точки сестер Дзвінки і Мотрі Макар, які викликали миле враження в присутніх.

Широкою була програма Музич. Інституту, з рамени якого виступали Зоряна Шумило, Роман Тарнавський, Евгенія Свич і Христина Камінська, виконуючи фортепіянові соля, а Анна Слюсарчук і Ярослав Щеснюк захоплювали присутніх грою на скрипці при фортепіяновому супроводі Любомири Жук. Над підготовкою музичної програми трудилися пані Ірина Решетилович, Марта Тарнавська і М. Віханська, та пан Богдан Сарамага, директор Музичного Інституту.

Атракцією вечора були українські народні танки, що належали всецільно керівництву панни Иоганни фон Драгінда, а на які зложились виступи юначок місцевої станиці Пласту, юних сумівців при осередку ім. П. Орлика та численна група Українського Танцювального Ансамблю.

300 осіб присутніх на залі рясними оплесками нагороджували виконавців вечора за вдалі виступи, оцінюючи їхню жертвенну працю в ділянці плекання та пропагування української культури. Присутні із вдоволенням залишали залю. Був він заохотою для нашої молоді до дальших виступів на сцені. Треба сподіватися, що Управа Відділу і в майбутньому докладатиме зусиль, щоб того роду імпрези включати в свої пляни праці. В. Т.

Приїзд українського скрипака з Еспанії

Українська громада в Ню Гейвені, Конн., чекає на приїзд з Еспанії скрипаля Богдана Маркова, який перебував в Мадриді від 1952 р., куди прибув, щоб завершити музичні студії, розпочаті в музичній консерваторії Гендля в Мюнхені, Німеччина. Трилітні студії на скрипці в музичній консерваторії Мадриду він покінчив в 1955 р.

Відомий в музичних колах Мадриду, як викладач, зокрема про українську музику Б. Марків здобув славу як талановитий, завершений, з добрим музичним смаком скрипаль. Про нього писав „Луіс Бруль у „Офензіва" з 7. травня 1959 в критиці концерту: „Цього ж дня в залі Інституту Альфонса VIII, яка вщерть була виповнена любителями доброї музики, Богдан Марків виказав себе як досконалий скрипаль, демонструючи в різноманітній та добірній програмі, що він майстер великих скрипкових можливостей, непомильної і чистої техніки. Орудуючи вповні і певно інструментом, він понад усе має добрий смак, яким втішаються тільки великі та правдиві майстри. Молодому артистові передбачаємо тріюмфальну кар'єру, яку, більш чим сподівання, творить сама дійсність".

Сподіваємось, що той надійний артист дасть ряд концертів в більших українських осередках.

Чи осяде він на постійно в Ню Гейвені, де живе його мати Марія та найближча рідня, чи в іншому великому осередку як Ню Йорк чи Филадельфія — не є відомо. Ми вітаємо на нашій землі нового члена української спільноти, та Українського Музичного Інституту зокрема, бажаючи йому дальших успіхів на полі музики та осягнення тріюмфальної кар'єри, до якої дорога, а ще до того на чужині, не легка. Юрій Цибрівський

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

КЛИФТОН, Н. Дж. — Тов. Укр. Січ, Відділ 182, повідомляє членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю 10. січня 1960 р., о год. 2-ій по пол., в залі парафіяльній при 45-47 Говп Евню, Пассейк, Н. Дж. Просяться члени приходити на збори кожного місяця, і вплачувати свої вкладки точно, бо інакше, можуть бути суспендовані. — Управа.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Відділ 204 повідомляє, членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю 10. січня 1960, о год. 7-ій веч., в залі Нар. Дому, 140 Друга Евню, в залі під ч. 25. На цих зборах члени можуть набути Календар УНСоюзу. Також члени можуть заплатити свій Національний Даток до Конгресового Комітету в сумі $ 10.00. — П. Марко, предс., І. Крочак, касир, В. Гасій, фін. секр., В. Марків, рек. секр.

ДІТРОЙТ, Миш. — Управа 292 Відділу Бр. св. Івана Хрестителя, повідомляє членів, що Звичайні Місячні Збори, відбудуться в неділю 10. січня 1960 р. о год. 1.30 по пол., в залі УНДому, при вул. Мартін. Просимо всіх членів прибути на ці перші збори у Новому Році. Також подаємо до відома всім заінтересованим, які з різних причин не були на Загальних Зборах, що склад цьогорічної управи є такий: Петро Кізел, голова, д-р Михайло Дужий, містоголова, Дмитро Сулима, секретар, Петро Федик, фін. секретар, Теодор Медвідь, касир, Василь Василишин, опікун хворих. Контрольна Комісія: Осип Рудницький, голова, Василь Терлецький та Федір Токарчук, члени, Товариський Суд: Володимир Дідик, голова, Візничак і Гардій, члени. Делегати до УНДому: д-р Михайло Дужий, Іван Терлецький та Григорій Королишин. Не вибрано делегатів до місцевого Відділу УКК, зогляду на обмежений час, і на вибір делегатів до УКК уповноважено Управу. — П. Кізел, голова, Д. Сулима, секретар.

ОЗОН ПАРК, Н. Й. — Тов. Вільна Україна, Відділ 200, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що Річні Збори відбудуться в суботу 9. січня 1960 р., о год. 8-ій веч., в Горож. Клюбі 91-20 — 95 Евню, Озон Парк. Порядок: звіт управи і контролі за минулий 1959 рік, а також вибір нового уряду на 1960 рік. Кожний член обов'язково повинен прибути на ці збори. По зборах товариське прийняття. — В. Валук, предс., Г. Васльо, касир, В. Воргуль, секретар.

КУРТІС БЕЙ, Мериленд. — Сестр. Неп. Зач. Пр. Діви Марії, Відділ 290, повідомляє всіх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю 10. січня 1960, о год. 2-ій по пол. в парафіяльній залі під ч. 1506 Чорч Стріт. Просяться всіх членів прийти точно в означений час, щоб вислухати звітів урядників за 1959 рік і вибрати новий уряд на 1960 рік. Присядуйте нових членів до УНСоюзу. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Т-во „Запорожська Січ", Відділ 251, подає до відома членам, що склад Управи Т-ва на 1960 рік є такий: Василь Козир, предс., Франко Бенько, касир, Ярослав Кравчук, фін. секр. Контрольна Комісія: Дмитро Шмагала, Володимир Гаврилях і Василь Ліщук. Місячні Збори Т-ва відбуватимуться в церковній залі св. ап. Петра і Павла при Вест 1-ій вул., кожної другої неділі в місяці, як було досі. Слідуючі збори відбудуться в неділю 10. січня 1960 р., о год. 11.30 перед пол. також. Просяться членів платити вкладки точно на час, особливо і тих, що платять чвертьрічно, піврічно чи річно. — В. Козир, предс., Ф. Бенько, касир, Я. Кравчук, секр.

Посмертна згадка

НИКИФОР ХОМИК, довголітній член 267 Відділу в Вестбурі, Л. Ай., Н. Й., згинув трагічною смертю дня 26. грудня 1959 р. Оставив горем прибиту дружину Христину і сина Івана. Похорон відбувся дня 30. грудня 1959 р., при співучасті родини, членів Відділу і знайомих з похоронного заведення до церкви Ст. Бриджес, а відтак на цвинтар „Голі Род", Вестбурі, В.Н.П.!

Управа 267 Відділу.

ТАРЗАН, ч. 4385, Помста!

— Ми настрашилися були демона, який віддихав під водою, — казав Молю, — і то так настрашилися, що ніхто не появився на покладі.

— А тоді, два ранки пізніше я зробив жахливе відкриття!...

— Три рибалки лежали задушені недалеко доків. Довколишня вода була зафарбована начорно: знак помсти восьминога!